

Vēdertīfs

Vēdertīfs ir akūta infekcijas slimība, kas pieder pie zarnu infekciju grupas. Tam raksturīga bakteriēmija, tievo zarnu limfatiskā aparāta bojājumi, intoksikācija, drudzis, izsitumi.

Vēdertīfa baktērijas ir ļoti izturīgas. Apkārtējā vidē tās saglabājas vairākus mēnešus, ūdenī - vairākas nedēļas, ledū - vairākus mēnešus, sviestā, jēlā gaļā, maizē - 1 - 3 mēnešus, ogās, augļos - 5 - 10 dienā. Ierosinātājas ir jutīgas pret siltumu. Pie temperatūras +56°C tās iet bojā 45-60 minūšu laikā, vārot - dažu sekunžu laikā, iedarbojoties dezinficējošiem fenola, hloramīna, hlorkaļķa šķīdumiem - dažu minūšu laikā.

Simptomi

Saslimšana sākas pakāpeniski - nogurums, pazeminātas darbaspējas, slikta apetīte, vēdera aizcietējums (retos gadījumos - caureja), bezmiegs. Kermeņa temperatūra pakāpeniski paaugstinās līdz pirmās slimības nedēļas beigās sasniedz 39 - 40°C un, ja nav specifiskas ārstēšanas, var turēties 2-4 nedēļas.

Sekas

Pārslimojot vēdertīfu, apmēram 3-5% gadījumu cilvēks kļūst par hronisku baktēriju nēsātāju, tas ir, periodiski vai pastāvīgi izdala baktērijas ārējā vidē vairākus gadus. Vēdertīfa inkubācijas periods vidēji ilgst 7 - 21 dienu, minimāli - trīs dienas, maksimāli - četras nedēļas.

Vienīgais vēdertīfa ierosinātāja avots ir slimis cilvēks vai baktēriju nēsātājs.

Vēdertīfa pārnesšanas mehānisms ir fekāli orālais. Slimnieks vai hroniskais nēsātājs baktērijas galvenokārt izdala ar izkārnījumiem.

Inficēšanās visbiežāk notiek ar ūdeni, arī ar pārtiku vai sadzīves saskarsmē no netīrām rokām.

Profilaktiskie pasākumi:

- ūdensapgādes avotu atbilstība sanitāri tehniskajām normām un prasībām, ūdensvadu iekārtu uzturēšana atbilstoši sanitāri tehniskajām prasībām, dzeramā ūdens attīrīšana un dezinfekcija;
- notekūdeņu attīrīšana un dezinfekcija pirms to novadīšanas ūdenskrātuvēs;
- atkritumu bedru, lauku tualesu regulāra attīrīšana un dezinfekcija, neorganizēto izgāztuvju likvidēšana;
- sanitāro un pretepidēmisko normu ievērošana pārtikas produktu novākšanā, apstrādē, sagatavošanā, transportēšanā, glabāšanā un realizācijā;
- personīgās higiēnas ievērošanas apstākļu radīšana sabiedriskās ēdināšanas vietās, skolās, stacijās, lidostās, atpūtas vietās;
- iedzīvotāju sanitārā izglītība, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu un tirdzniecības darbinieku sanitārā minimuma apgušana;
- baktēriju nēsātāju atklāšana pārtikas ražošanas, tirdzniecības un bērnu apkalpošanas iestāžu darbinieku vidē, nēsātāju uzskaitē un higiēniskā izglītošana;
- ceļotāju konsultācijas un vakcinācija gadījumos, ja ceļojums paredzēts uz valstīm, kur izplatīts vēdertīfs.

Visdrošākais ceļš, kā aizsargāties no vēdertīfa, ir vakcinācija.